

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Jaarbericht 2011

Internationale Mensenrechtenprocedures

Internationale Menschenrechtenprocedures | Jaarbericht 2011 | Internationale Menschenrechtenprocedures | Jaarbericht 2011 | Internationale Menschenrechtenprocedures

Jaarbericht 2011

Internationale Mensenrechtenprocedures

Inhoud

Voorwoord	05
Europees Hof voor de Rechten van de Mens	09
Verdragscomités van de Verenigde Naties	37
Activiteiten die verband houden met de procedures	41
Bijlage I: Zaken, aanhangig bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, die op 31 december 2011 aan de Regering ter kennis waren gebracht.	47
Bijlage II: Uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die op 31 december 2011 geagendeerd waren door het Comité van Ministers in het kader van het toezicht op grond van artikel 46 lid 2 EVRM.	57
Bijlage III: Zaken, aanhangig bij de VN-Verdragscomités, die op 31 december 2011 aan de Regering ter kennis waren gebracht.	59

Voorwoord

In 2011 is hard gewerkt aan de hervorming van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De voorraad zaken bij het Hof neemt epische vormen aan, en met de conferenties in Interlaken in 2010, Izmir in 2011 en de aanloop van de conferentie in Brighton die in 2012 zou plaatsvinden is een pakket aan maatregelen voorgesteld om die werkvoorraad te doen slinken.

Positief voor de werkvoorraad aan Nederlandse zaken is dat in 2011 ten opzichte van 2010 bijna twee keer zoveel zaken niet-ontvankelijk zijn verklaard en/of van de rol geschrapt. Deels was dat het gevolg van de belangrijke uitspraak in de zaak *M.S.S. tegen België en Griekenland*, waarin het Hof heeft geoordeeld dat de overdracht van asielzoekers aan Griekenland in het kader van de Dublin-Verordening onder de huidige omstandigheden niet aanvaardbaar is. Ook voor Nederland had deze uitspraak gevolg: de in Nederland aanwezige zogenoemde “Dublin-claimanten” die aan Griekenland zouden worden overgedragen zijn alsnog in de nationale procedure opgenomen. Vele klachten die bij het Hof in Straatsburg hierover waren ingediend verdwenen vervolgens als sneeuw voor de zon. Verder is de alleenzittende rechter, ingesteld bij Protocol 14 bij het EVRM, in 2011 goed op stoom gekomen. Een groot aantal zaken is door deze rechter niet-ontvankelijk verklaard of van de rol geschrapt. Nadere maatregelen om de werkvoorraad van het Hof te beperken zijn echter nog steeds noodzakelijk, want ook aan zaken die grondige bestudering behoeven ligt er nog voor jaren werk. Overigens is het aantal zaken tegen Nederland in 2011 toch nog licht gestegen ten opzichte van 2010.

151

Zoals gebruikelijk in het jaarbericht treft u in de bijlagen een overzicht van zaken aan, aanhangig bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, die op 31 december 2011 aan de Regering ter kennis waren gebracht (bijlage I). Voorts treft u aan een overzicht van uitspraken in zaken tegen Nederland die op 31 december 2011 onderworpen waren aan het toezicht door het Comité van Ministers op grond van artikel 46 lid 2 EVRM (bijlage II). In enkele van deze zaken heeft Nederland de uitspraak reeds volledig tenuitvoergelegd en daarover gerapporteerd aan het Comité van Ministers.

In de jaarlijkse rapportage aan de Tweede Kamer van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de ministers van Veiligheid & Justitie en

van Immigratie & Asiel, over zaken tegen Nederland bij het Hof wordt reeds aandacht besteed aan de maatregelen die gedurende het verslagjaar zijn genomen ten behoeve van de tenuitvoerlegging van uitspraken in zaken tegen Nederland. Ten slotte treft u een lijst aan van Nederlandse zaken, aanhangig bij de VN-Verdragscomités, die op 31 december 2011 aan de Regering ter kennis waren gebracht (bijlage III).

Bij het procederen voor de verschillende instanties werd zoals gebruikelijk nauw samengewerkt met collega's van de meest betrokken overheidsdiensten, in het bijzonder de Directie Wetgeving van het ministerie van Veiligheid & Justitie, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en het Parket-Generaal. Daarnaast konden wij in de loop van 2010 profiteren van de zeer gewaardeerde hulp van twee gedetacheerde collega's: in de eerste plaats Nicky Jarigsmā, gedetacheerd vanuit het Parket-Generaal en daarnaast Caroline Woestenburg-Bertels, gedetacheerd vanuit de Raad van State.

| 6 | In het bijzonder veel dank voor Eugenie Tonckens voor het vele werk dat zij voor dit jaarbericht heeft verricht.

Voor commentaar of verzoeken om informatie kunt u te allen tijde contact opnemen (diz-ir@minbuza.nl, tel. 070 – 348.6724).

Den Haag, juni 2012

Roeland Böcker

Liselot Egmond

Françoise Schild

Afdeling Internationaal Recht
Directie Juridische Zaken
Ministerie van Buitenlandse Zaken

---

¹ Kamerstuk: Kamerbrief 2012.7454.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

In het jaar 2011 werden door het Hof met betrekking tot klachten tegen Nederland

- 915 nieuwe verzoekschriften ontvangen (2010: 971);
- 485 verzoekschriften niet-ontvankelijk verklaard en/of van de rol geschrapt (2010: 299);
- in 17 zaken feitelijke vragen aan de Regering gesteld (2010: 248);
- 20 verzoekschriften aan de Regering ter kennis gebracht (2010: 43); en
- 6 uitspraken gedaan (2010: 4).

De genoemde uitspraken betroffen

- 4 keer de constatering dat het EVRM was geschonden; (2010: 2) en
- 2 keer de constatering dat het EVRM niet was geschonden (2010: 1).

Het totaal aantal bij het Hof aanhangige verzoekschriften in Nederlandse zaken bedroeg

- 1334 op 1 januari 2011 en
- 1482 op 31 december 2011.

191

Voorts zijn in 2011 door het Hof 287 verzoeken tot het treffen van een voorlopige maatregel ontvangen², waarvan er

- 250 zijn afgewezen (2010: 211)
- 37 zijn toegewezen (2010: 177).

Van de zaken die tot en met 31 december 2011 aan de Regering zijn toegezonden, hetzij voor het maken van opmerkingen (*observations*) hetzij voor het beantwoorden van vragen, en die thans nog aanhangig zijn³ hebben er

- 192 betrekking op het vreemdelingenrecht⁴ (2010: 377)
- 29 betrekking op het strafrecht; (2010: 25)
- 5 betrekking op het overige bestuursrecht (2010: 2)
- 1 betrekking op het civiel recht (2010: 1).

In één zaak werd een hoorzitting gehouden.

² Op grond van Regel 39 van de Procedureregels van het Hof.

³ Zie ook de grafieken aan het eind van deze rapportage.

⁴ Voor een nadere specificatie van de vreemdelingenzaken, zie de grafieken op blz. 54.

Hierna treft u samenvattingen aan, gerangschikt naar datum, van alle uitspraken (*judgments*) van het Hof in zaken tegen Nederland uit het jaar 2011. Tevens treft u een overzicht van zaken tegen Nederland waarin het Hof gemotiveerde beslissingen (*decisions*) tot niet-ontvankelijkheid nam. Alle genoemde uitspraken en beslissingen zijn te vinden op de website van het Hof, www.echr.coe.int.

Uitspraken (*judgments*) in zaken tegen Nederland

A. Zaken tegen Nederland

Bok (45482/06, 18 januari 2011)

Klager werd veroordeeld wegens overtreding van de Opiumwet maar in hoger beroep vrijgesproken. Klager heeft op grond van artikel 591a van het Wetboek van Strafvordering ook een vergoeding voor gemaakte kosten ontvangen. Vervolgens wendt klager zich echter tot de civiele rechter voor een aanvullende schadevergoeding in het kader van een onrechtmatige daadsactie. Deze vordering wordt afgewezen. Bij het Hof stelt klager dat de civiele rechter daarbij de strafrechtelijke schuldvraag had heroverwogen en dat daardoor zijn recht op een eerlijk proces en de onschuldpresumptie neergelegd in artikel 6, leden 1 en 2, EVRM waren geschonden.

Het Hof overweegt dat de civiele rechter in deze zaak niet expliciet aan de juistheid van de vrijspraak heeft getwijfeld. Van cruciaal belang is dat klager een vergoeding heeft ontvangen en dat deze vergoeding is toegekend in een procedure die niet heeft geleid tot aantijgingen dat artikel 6 EVRM zou zijn geschonden. In aanvulling hierop heeft klager ervoor gekozen om een civiele procedure te starten teneinde een hogere vergoeding te krijgen. Het Hof overweegt dat de bewijslast in een civiele procedure bij de steller, en dus bij klager, ligt. Dat klager geacht werd zijn stelling, dat enige verdenking jegens hem van meet af aan zonder grondslag was, geacht werd te bewijzen, acht het Hof niet onredelijk. De vrijspraak van klager in de strafrechtelijke procedure maakt niet dat deze bewijslast voor klager in de civiele procedure niet zou gelden. Wel vindt het Hof de opmerking van de civiele rechter dat uit het strafdossier niet blijkt dat klager onschuldig is ongelukkig en misplaatst, omdat dit verwarring kon teweegbrengen. Het Hof meent echter dat de civiele rechter hiermee wilde aangeven dat klager werd geacht te bewijzen dat een redelijk vermoeden om hem als verdachte aan te merken

ontbrak en dat hij vervolgens daarin was tekortgeschoten. Het Hof concludeert dat daarbij klagers vrijspraak niet in twijfel is getrokken en dat er geen sprake is van schending van artikel 6 EVRM.

Lalmahomed (26036/08, 22 februari 2011)

Klager werd beboet voor het niet voldoen aan de identificatieplicht maar bracht bij de kantonrechter naar voren dat zijn gegevens stelselmatig door iemand anders werden misbruikt. Klager werd na niet verschijnen op de vervolgzitting bij verstek veroordeeld tot een boete van zestig euro. Hij tekende hoger beroep aan, waarbij hij aangaf zich in het tijdstip van de zitting te hebben vergist. De voorzitter van het gerechtshof 's-Gravenhage weigerde echter op grond van artikel 410a Wetboek van Strafvordering (het 'verlofstelsel') het hoger beroep, oordelende dat de stelling dat er misbruik werd gemaakt van de identiteit van appellant niet aannemelijk was geworden en ook overigens een hoger beroep niet in het belang van een goede rechtsbedeling was. Bij het Hof voerde klager onder meer strijdigheid met het recht op een eerlijk proces aan (artikel 6 EVRM). De regering bracht daar onder andere tegenin dat artikel 6 EVRM niet tot hoger beroep verplicht.

| 11 |

Het Hof bevestigt dat artikel 6 EVRM als zodanig niet verplicht tot het instellen van een hoger beroepsinstantie. Indien een staat echter een hoger beroepsinstantie openstelt dient deze rechtsgang te voldoen aan de wezenlijke waarborgen die zijn opgenomen in artikel 6 EVRM. En dat geldt voor alle strafvervolgingen. Het is mogelijk om een verlofstelsel voor het instellen van hoger beroep te hanteren. Echter, in dat geval moet de verdachte in elk geval de mogelijkheid hebben gehad om gehoord te worden in eerste aanleg en de beslissing moet dan genomen zijn op basis van een volledige en grondige weging van de relevante factoren. De eerste voorwaarde is in casu onproblematisch: verdachte was weliswaar in eerste aanleg bij verstek veroordeeld, maar dat was aan klager zelf te wijten. De tweede voorwaarde is in de onderhavige zaak wél een probleem. De rechter had de verklaring van klager aangaande het misbruik van zijn identiteit door een ander en de vrijspraken in andere strafzaken niet zonder nader onderzoek terzijde mogen schuiven. In het ontbreken van een volledige en grondige behandeling van de zaak, ziet het Hof dan ook een schending van het recht op eerlijk proces.

De minister van Veiligheid & Justitie heeft de uitspraak van het Hof door tussenkomst van de Raad voor de rechtspraak en het Landelijk Overleg

Voorzitters strafsectoren onder de expliciete aandacht van de vijf gerechts-hoven gebracht.

Nelissen (6051/07, 5 april 2011)

Klager was veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven maanden en tbs. Ten tijde van het onherroepelijk worden van de uitspraak had hij zijn gevangenisstraf feitelijk al uitgezeten, waardoor hij vanaf dat moment in een tbs-kliniek opgenomen had moeten worden. Deze overplaatsing vond echter pas ruim dertien maanden later plaats. Zoals sinds enkele jaren gebruikelijk werd hem vanaf de zevende maand van deze ‘passantentermijn’ een financiële vergoeding aangeboden, welke hij niet accepteerde. De Hoge Raad heeft later in navolging van de uitspraak van het Hof in de zaak *Brand tegen Nederland* (klacht nr. 49902/99) bepaald dat het onrechtmatig is om een persoon in afwachting van plaatsing in een instelling langer dan vier maanden vast te houden. Nadat de Regering vergeefs heeft getracht met klager tot een minnelijke schikking te komen heeft zij door middel van een eenzijdige verklaring bevestigd dat de duur van klagers passantentermijn strijdig was met artikel 5 EVRM. De Regering heeft daarbij de bereidheid uitgesproken klager een schadevergoeding te betalen ter compensatie van de gehele passantentermijn.

| 12 |

Het Hof behandelt de zaak, ondanks de eenzijdige verklaring van de Regering, toch inhoudelijk aangezien de verklaring niet expliciet vermeldt vanaf welk moment de Regering de passantentermijn in strijd met het EVRM acht en niet ziet op een ander deel van de klacht, namelijk de stelling dat geen rechterlijke voorziening voorhanden was die zich spoedig had uitgelaten over de (on)rechtmatigheid van klagers’ vrijheidsberoving. Het Hof erkent dat rekening gehouden moet worden met de mogelijkheid dat een veroordeelde niet meteen in een instelling geplaatst kan worden. Echter een wachttijd van ruim dertien maanden vindt het Hof niet acceptabel. Het Hof constateert geen schending ten aanzien van het andere gedeelte van de klacht. Het Hof veroordeelt de staat tot het betalen van €3.525,- aan klager voor de te lange wachttijd van ruim dertien maanden. Dit bedrag is conform het door de Regering aangeboden bedrag bij gelegenheid van de eenzijdige verklaring.

De minister van Veiligheid & Justitie heeft de uitspraak onder de aandacht van de rechtspraak gebracht. De gemiddelde passantentermijn is inmiddels teruggebracht tot minder dan vier maanden.

S.T.S. (227/04, 7 juni 2011)

Op 9 oktober 2002 heeft de kinderrechter in verband met gepleegde misdaden en gedragsproblemen een machtiging tot uithuisplaatsing van klager in een gesloten jeugdinrichting afgegeven voor de duur van drie maanden. De machtiging uithuisplaatsing en opname in de gesloten inrichting worden door de rechtbank op 17 oktober 2003 met een jaar verlengd. In hoger beroep wordt de duur van de opname met zes maanden verkort. Op 5 november 2004 verklaart de Hoge Raad het door klager op 12 januari 2004 ingestelde cassatieberoep niet-ontvankelijk, omdat de geldigheidsduur van de bestreden verlenging inmiddels was verstreken en klager mitsdien geen belang had bij een beoordeling in cassatie. Hij betoogt dat het in artikel 5 lid 4 EVRM neergelegde recht om de rechtmatigheid van zijn vrijheidsontneming spoedig door een rechter te laten beoordelen is geschonden, omdat het gerechtshof noch de Hoge Raad spoedig heeft beslist. Daarnaast betoogt hij dat de procedure bij de Hoge Raad niet effectief is, omdat geen finaal oordeel is gegeven over de rechtmatigheid van de verlengingsmaatregel.

| 13 |

Het Hof bevestigt allereerst zijn vaste jurisprudentie dat artikel 5 lid 4 EVRM geen rechterlijk oordeel in meerdere instanties eist. Wanneer een staat niettemin kiest voor beroep in meerdere instanties, dan worden aan de beroepsinstanties dezelfde eisen gesteld als aan de rechter in eerste aanleg. Daarnaast benadrukt het Hof dat de vraag of een rechterlijke beslissing spoedig is genomen, dient te worden beoordeeld in het licht van de omstandigheden van het individuele geval en dat bij deze beoordeling onder meer de complexiteit van de procedure, het gedrag van de autoriteiten en van de betrokkene en de belangen die voor betrokkene op het spel staan betrokken dienen te worden betrokken. Ten aanzien van de snelheid van de uitspraak van het vonnis in hoger beroep – in totaal 63 dagen na instelling van het beroep - concludeert het Hof dat geen schending van artikel 5 lid 4 EVRM heeft plaatsgevonden. Deze termijn was redelijk, omdat deze noodzakelijk was om de benodigde informatie te verzamelen en tot een zorgvuldige beslissing te komen. Op twee punten besluit het Hof echter unaniem dat artikel 5 lid 4 wel is geschonden. Het feit dat de Hoge Raad 294 dagen na het door klager instelde beroep in cassatie arrest heeft gewezen beschouwt het Hof als excessief. Het Hof wijst er in algemene zin op dat het EVRM staten ertoe verplicht hun rechtsstelsel dusdanig in te richten dat aan de diverse daaraan door het EVRM gestelde voorwaarden wordt voldaan. Het

Hof benadrukt vervolgens dat de gerechtelijke autoriteiten de noodzakelijke procesmatige maatregelen moeten treffen om te verzekeren dat dringende kwesties, in het bijzonder kwesties waar de persoonlijke vrijheid in het geding is, snel worden afgehandeld. Voorts is het Hof van oordeel dat de procedure niet effectief was, omdat de Hoge Raad oordeelde dat klager geen belang meer had bij een uitspraak. Reeds met het oog op de eventuele vaststelling van een schadevergoeding, zoals bedoeld in artikel 5 lid 5 EVRM, hebben klagers belang bij de vaststelling van de rechtmatigheid van vrijheidsbeneming, ook indien zij inmiddels reeds in vrijheid zijn gesteld.

In reactie op de uitspraak heeft de Hoge Raad enerzijds interne maatregelen getroffen om de doorlooptijd van dit type zaken aanzienlijk te bekorten, en anderzijds zijn 'geen belang jurisprudentie' teruggedraaid (LJN: BQ2292 van 24 juni 2011), ook in gevallen betreffende uithuisplaatsing (LJN: BR5151 van 14 oktober 2011).

| 14 |

Van Velden (30666/08, 19 juli 2011)

Klager is gearresteerd op verdenking van poging tot oplichting en in voorlopige hechtenis genomen. De rechtbank heeft het verzoek van klager tot schorsing van de voorlopige hechtenis afgewezen en heeft tevens de gevangenhouding verlengd met een termijn van negentig dagen. Tegen beide beslissingen stelde klager hoger beroep in. Het gerechtshof wees het hoger beroep af wegens verstrijking van de beroepstermijn. Klager stelt bij het Hof dat sprake is van een schending van artikel 6 EVRM (recht op een eerlijk proces), omdat zijn hoger beroep tegen het bevel tot gevangenhouding en tot afwijzing van zijn schorsingsverzoek is afgewezen wegens te late indiening, hoewel hij dit beroep binnen drie dagen na de betekening van de beslissingen van de rechtbank heeft ingediend.

Hoewel klager een beroep doet op artikel 6 EVRM, is het Hof van oordeel dat een beoordeling van de klacht onder artikel 5 lid 4 EVRM meer voor de hand ligt. Het Hof constateert dat het beroep van klager tegen het bevel tot gevangenhouding een dag te laat is ingediend. Dit deel van de klacht verklaart het Hof dan ook niet-ontvankelijk. Ten aanzien van het andere deel van de klacht overweegt het Hof dat klager één dag na betekening van de afwijzing van het verzoek tot schorsing van de voorlopige hechtenis daartegen beroep heeft ingesteld, derhalve binnen de termijn van drie dagen die daarvoor staat. Het Hof concludeert dan ook dat klager de

toegang tot een procedure om zijn vrijheidsbeneming te betwisten is ontzegd, hetgeen een schending oplevert van artikel 5 lid 4 EVRM. Het Hof wijst klager een schadevergoeding voor immateriële schade toe van € 1.000.

Arvelo Aponte (28770/05, 3 november 2011)

Klaagster, afkomstig uit Venezuela, is in 2000 als toerist naar Nederland gereisd waar zij een relatie is begonnen met een Nederlander. Klaagster is vervolgens teruggegaan naar Venezuela alwaar zij een aanvraag om verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) heeft ingediend. Vervolgens is klaagster Nederland weer ingereisd op basis van deze mvv. Bij de beoordeling van klagsters aanvraag om verlening van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd voor verblijf bij haar partner kwam naar voren dat klaagster eerder in Duitsland was veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee en een half jaar wegens handel in verdovende middelen. Op basis van deze informatie wordt de aanvraag van klaagster afgewezen en wordt zij tevens ongewenst verklaard. Klaagster trouwt in 2003 met haar partner en een zoon wordt geboren in maart 2004. In september 2004 verklaart de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het door klaagster ingestelde hoger beroep inzake de ongewenstverklaring ongegrond. Bij het Hof stelt klaagster dat artikel 8 EVRM (familieleven) is geschonden. Zij betoogt tevens dat artikel 13 EVRM (effectief rechtsmiddel) is geschonden, omdat zij een uitvoerig hoger-beroepschrift heeft ingediend en de Afdeling bestuurs-rechtspraak haar hoger beroep zonder nadere motivering kennelijk ongegrond heeft verklaard met toepassing van artikel 91, tweede lid, van de Vreemdelingenwet 2000.

| 15 |

Het Hof oordeelt dat geen sprake is van schending van deze artikelen. Het Hof heeft er begrip voor dat de Nederlandse autoriteiten streng optreden tegen personen die actief betrokken zijn bij de verspreiding van drugs. Ten aanzien van de ernst van het strafbare feit merkt het Hof op dat het ging om smokkel van een niet geringe hoeveelheid cocaïne, waarvoor klaagster is veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar en zes maanden. De ernst van dit feit dient daarom zwaar mee te wegen in de in het kader van artikel 8 EVRM vereiste belangenafweging. Het Hof overweegt voorts dat klaagster haar gezinsleven heeft ontwikkeld en geïntensiveerd in een periode waarin haar verblijfsrecht onzeker was. Het Hof is van oordeel dat er geen onoverkomelijke bezwaren zijn om het gezinsleven in Venezuela uit te oefenen. Klaagster is geboren en getogen in Venezuela, heeft daar het grootste deel

van haar leven doorgebracht, (hoger) onderwijs genoten en heeft familie aldaar. De echtgenoot spreekt redelijk Spaans en hun kind kan gezien zijn jonge leeftijd geacht worden zich aan te passen. Ten aanzien van de klacht onder artikel 13 EVRM stelt het Hof dat de term 'daadwerkelijk rechtsmiddel' in dat artikel verplicht tot het hebben van een toegankelijk rechtsmiddel voor een bevoegde autoriteit die de klachten op hun merites kan beoordelen, maar niet dat op elke klacht gedetailleerd in moet worden gegaan.

Klaagster heeft om verwijzing naar de Grote Kamer verzocht. Een panel van vijf rechters buigt zich thans over dit verzoek.

B. Zaken waarin Nederland intervenieerde

M.S.S. v. Griekenland en België (30696/09, 21 januari 2011)

Klager is na een vermeende aanslag op zijn leven door de Taliban uit Afghanistan gevlucht en via Griekenland de Europese Unie binnengekomen. Vanuit Griekenland is klager doorgereisd naar België en heeft aldaar asiel aangevraagd. Op basis van de Dublin-II-verordening was Griekenland evenwel verantwoordelijk voor de inhoudelijke behandeling van deze asielaanvraag en België heeft klager overgedragen aan Griekenland, waar hij in vreemdelingendetentie werd geplaatst. Na verkrijging van verblijfsrecht voor de duur van de asielpcedure werd klager gearresteerd omdat hij met een vals identiteitsbewijs het land probeerde te verlaten. Hierop verbleef klager in een detentiecentrum voor een periode van zes dagen. Na vrijlating had klager gedurende zijn gehele verblijf in Griekenland geen woning of vaste inkomsten. Klager stelt dat de detentie- en leefomstandigheden voor asielzoekers in Griekenland dermate slecht zijn dat artikel 3 EVRM wordt geschonden. Naast Griekenland houdt klager ook België verantwoordelijk vanwege blootstelling aan deze omstandigheden. In beide landen ontbrak het tevens aan een effectief rechtsmiddel (artikel 13 EVRM) om tekortkomingen in de asielpcedures te kunnen ondervangen, aldus klager. Volgens klager is de asielpcedure in Griekenland zo gebrekkig, dat er een reëel risico bestaat dat hij zal worden uitgezet naar Afghanistan zonder dat zijn beroep op artikel 3 EVRM is getoetst.

In zijn interventie benadrukte Nederland allereerst dat het verantwoordelijk houden van België voor de gevolgen van het tenuitvoerleggen van de Dublin-II-verordening strijdig was met de terughoudende opstelling die het Hof tot dusver had gekozen in zaken waarin EU-recht aan de orde was,

gebaseerd op de premisse dat het EU-recht een aan het EVRM gelijkwaardige mensenrechtenbescherming biedt. Ten tweede betoogde Nederland dat het verantwoordelijk houden van België voor de gevolgen die klager in Griekenland zou ondervinden strijdig is met de jurisprudentie van het Hof inzake de eigen verantwoordelijkheid van de statenpartijen bij het EVRM voor handelingen die onder de werking van het verdrag vallen.

Ten aanzien van de klacht op grond van artikel 3 EVRM toetst het Hof eerst de situatie in Griekenland. Het Hof stelt vast dat internationale organisaties hadden gerapporteerd over de erbarmelijke detentie- en leefomstandigheden van asielzoekers en over de gebrekkige Griekse asielprocedure. De korte duur van de detentie neemt volgens het Hof niet weg dat klager is blootgesteld aan een vernederende behandeling. Ten aanzien van de leefomstandigheden stelt het Hof dat de plicht om accommodatie en adequate materiële voorzieningen te verschaffen als gevolg van de omzetting van EU Richtlijn 2003/9 (de Opvangrichtlijn) in de Griekse wetgeving is neergelegd en dat Griekenland zich aan zijn eigen wetgeving dient te houden. Gezien de situatie en zijn kwetsbare positie was klager geheel afhankelijk van Griekenland in een periode van extreme armoede en angst. Het Hof concludeert dat Griekenland artikel 3 EVRM schond door klager in zijn kwetsbare positie in deze slechte leefomstandigheden te laten verkeren in combinatie met de voortdurende onzekerheid en het totale gebrek aan uitzicht op verbetering van de situatie. Ten aanzien van België stelt het Hof dat dit land op de hoogte was of had moeten zijn geweest van de genoemde omstandigheden in Griekenland. De overdracht vond plaats zonder afspraak over waarborgen. Hier volgt uit dat België er niet zonder meer vanuit had mogen gaan dat klager in Griekenland in overeenstemming met het EVRM behandeld zou worden. België had moeten verifiëren hoe Griekenland de asielprocedure toepast. De welbewuste blootstelling aan de omstandigheden in Griekenland levert een schending van artikel 3 EVRM door België op.

| 7 |

Ten aanzien van de klacht over artikel 13 EVRM stelt het Hof dat klager in Griekenland geen mogelijkheid had zich effectief te verzetten tegen een mogelijke uitzetting vanwege de ernstige gebreken in de asielprocedure. In de praktijk werden de waarborgen uit de Griekse wetgeving niet toegepast. Daarnaast schoot deze wetgeving tekort op het gebied van informatiever-schaffing en communicatie. Klager liep mitsdien een risico om naar Afghanistan te worden uitgezet zonder indringende toets van zijn asiel-relaas aan artikel 3 EVRM.

De Belgische procedure voor hoger beroep voldeed volgens het Hof eveneens niet aan de in de rechtspraak van het Hof vastgelegde voorwaarden. Een dergelijk beroep dient tot een nauwkeurig en vergaand onderzoek van de individuele aanvraag te leiden, de klacht tegen uitzetting dient door een competente instantie te worden onderzocht en deze instantie moet voldoende tegenwicht bieden. De beroepsprocedure in België ging echter voornamelijk na of er voldoende bewijs was over het mogelijk oplopen van schade. Aangezien klager niet met succes aan deze bewijsplicht kon voldoen is er geen sprake van een effectief rechtsmiddel. Beide lidstaten hebben zodoende ook artikel 13 EVRM geschonden.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft Nederland ongeveer 1950 asielzoekers die Nederland via Griekenland waren ingereisd opgenomen in de nationale asielprocedure. Tevens wordt voorlopig afgezien van het overdragen van asielzoekers op grond van de Dublin-II verordening (zie brief Minister Immigratie en Asiel aan de Tweede Kamer, 10 februari 2011, Kst 19637, 1397).

| 18 |

Ahorugeze v. Zweden (37075/09, 27 oktober 2011)

Klager stelde dat zijn voorgenomen uitlevering door Zweden aan Rwanda als verdachte van genocide in strijd zou zijn met het verbod van foltering en onmenselijke behandeling (artikel 3 EVRM), aangezien hij in Rwanda de in zijn ogen noodzakelijke hartchirurgie zou ontberen, onder onmenselijke omstandigheden gedetineerd zou worden en vervolgd zou worden omdat hij Hutu is. Tevens zou uitlevering volgens klager in strijd zijn met het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM), aangezien hem in Rwanda een *flagrant denial of justice* te wachten staat.

Nederland wees in zijn interventie onder meer op het feit dat zich ook in Nederland verdachten van de Rwandese genocide bevinden, dat het van groot belang is dat deze personen – die zich schuldig hebben gemaakt aan de meest grove mensenrechtenschendingen - voor de rechter gebracht worden en dat dit bij voorkeur in Rwanda zelf dient te geschieden. Daarnaast heeft Nederland benadrukt dat Rwanda de laatste jaren grote vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot de ontwikkeling van de rechtsstaat – zowel qua wetgeving als in de praktijk - en is geweest op de inspanningen dienaangaande van het Nederlands justitieel apparaat sedert 2006, de positieve ervaringen in de samenwerking met de Rwandese

autoriteiten en het feit dat de gevangenis waarin klager zou worden gedetineerd aan internationale maatstaven voldoet en ook gebruikt wordt door het Speciale Hof voor Sierra Leone.

Ten aanzien van de door klager naar voren gebrachte hartproblemen stelt het Hof vast dat klager enkele jaren geleden weliswaar een bypass-operatie zou hebben ondergaan, maar dat niets erop wijst dat zich dit in de toekomst opnieuw zal voordoen. Hiermee is niet voldaan aan de hoge drempel die van toepassing is wil een medische conditie aanleiding geven tot een kwestie onder artikel 3 EVRM. Ten aanzien van klagers vrees voor vervolging als Hutu stelt het Hof dat er noch indicaties van algemene, noch van persoonlijke aard zijn die wijzen op een reëel risico voor klager op schending van artikel 3. Beslissingen van het Rwandatribunaal (ICTR) en van nationale gerechten tot weigering van uitlevering of overbrenging aan Rwanda, ingeroepen door klager, werden ook nimmer gebaseerd op dit argument. Ten aanzien van de verwachte detentie-omstandigheden stelt het Hof vast dat de instellingen waarin klager zal worden gedetineerd – zoals bevestigd in het uitleveringsverzoek en door het Hof geaccepteerd – aan de internationale standaarden voldoen. Daarbij wordt onder meer gerefereerd aan het ICTR, het Speciale Hof voor Sierra Leone en de Nederlandse interventie. Ten aanzien van de vrees voor een *flagrant denial of justice* roept het Hof allereerst in herinnering dat hiervoor een zeer hoge drempel geldt. Sinds de *Soering*-uitspraak van 1986 – risico van langdurige *death row* in de VS – is deze drempel in geen enkele zaak gehaald. Het Hof onderkent dat in 2008 en begin 2009 door het ICTR en nationale instanties uitlevering of overbrenging naar Rwanda is geweigerd wegens vrees voor een oneerlijk proces. Vervolgens kent het Hof echter veel gewicht toe aan recente positieve ontwikkelingen in de Rwandese wetgeving en praktijk, en vermeldt daarbij onder meer dat tijdens onderzoeken door Nederlandse functionarissen naar de genocide in Rwanda nooit door Rwandese autoriteiten navraag is gedaan naar getuigen en deze autoriteiten de onderzoeken ook anderszins nimmer hebben belemmerd. Klager heeft om verwijzing naar de Grote Kamer verzocht. Een panel van vijf rechters buigt zich thans over dit verzoek.

Beslissingen (*decisions*)⁵

A. Niet-ontvankelijk

Seldenrijk-Raat (1813/09, 22 februari 2011)

Ter controle van de gezondheid van een verwaarloosde pony bracht de politie een bezoek aan de eigenaren van de pony. Dezen verzetten zich hevig tegen dit bezoek en zijn na een worsteling met de politie opgepakt en veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding.

Zij klagen bij het Hof over schending van het verbod op onmenselijke behandeling (artikel 3 EVRM), het recht op vrijheid en veiligheid (artikel 5 EVRM), het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM) en het recht op privéleven (artikel 8 EVRM).

Het Hof verklaart de klacht in zijn geheel niet-ontvankelijk, deels omdat de nationale rechtsmiddelen niet waren uitgeput, deels omdat de klagers op geen enkele manier een schending hebben aangetoond. Het Hof benadrukt – in lijn met eerdere jurisprudentie – dat het niet moet worden gezien als een ‘vierde beroepsinstantie’. Zo is het primair aan de nationale instanties, niet aan het Hof, om feiten vast te stellen, onjuiste rechtsopvattingen gedurende de nationale procedure te corrigeren en bewijs te beoordelen.

Drijfhout (51721/09, 22 februari 2011)

Klaagster was aangehouden wegens verdenking van strafbare feiten en, toen zij weigerde haar identiteit bekend te maken, overgedragen aan de vreemdelingenpolitie en in vreemdelingendetentie geplaatst. Zij klaagt onder meer dat haar vrijheidsbeneming in vreemdelingendetentie in strijd was met het recht op vrijheid als bedoeld in artikel 5 EVRM. Zij meende dat door middel van verklaringen van derden en andere omstandigheden duidelijk was dat zij geen vreemdelinge was. Nadat onderzoek van de Regering heeft uitgewezen dat de naam waaronder klaagster haar klacht bij het Hof heeft ingediend blijkt toe te behoren aan een andere persoon en dat ook overige door klaagster verstrekte informatie niet juist is, verzoekt het

⁵ Uit het veel omvangrijkere aantal beslissingen tot niet-ontvankelijkheid en schrapping van de rol in zaken tegen Nederland (zie blz. 28-34) betreft het hier uitsluitend beslissingen die de Regering bekend zijn. Daarvan weer wordt hier een select aantal besproken.

Hof klaagster haar identiteit aan te tonen door een kopie van een geldig identiteitsdocument over te leggen. Dit weigert zij om principiële redenen.

Het Hof beschouwt het kunnen tonen van een identiteitsbewijs als een volstrekt normaal vereiste in het maatschappelijk verkeer. Nu vaststaat dat klaagster gebruik maakt van een valse identiteit en heeft geweigerd om haar echte identiteit alsnog bekend te maken, verklaart het Hof de klacht niet-ontvankelijk wegens misbruik van klachtrecht als bedoeld in artikel 35 lid 3 EVRM.

Bijl (II) en (III) (32775/07 en 50869/08, 12 april 2011)

Klager klaagt onder andere over het ontbreken van een effectief rechtsmiddel inzake zijn verzoek tot opheffing van de hem opgelegde TBS-maatregel. Klager had met succes twee van de vier expertrapporten die in deze zaak waren opgemaakt, aangevochten bij het Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg. Een verzoek om onmiddellijke invrijheidsstelling werd niet-ontvankelijk verklaard omdat de rechtmatigheid van TBS-maatregelen van rechtswege periodiek wordt getoetst door de rechter. Een rechtmatigheidstoets in de tussenliggende periode is slechts in uitzonderlijke omstandigheden op zijn plaats en daarvan was in dit geval geen sprake. Daarnaast spande klager een civiele kort gedingprocedure aan tegen de staat waarin hij stelde dat zijn vrijheidsontneming onder de TBS-maatregel van het begin af aan onrechtmatig was geweest. De voorzieningenrechter wees het verzoek om invrijheidsstelling evenwel af. Tegen die uitspraak heeft klager geen hoger beroep ingesteld.

| 21 |

In twee separate beslissingen komt het Hof tot dezelfde conclusie. Hoewel de periodieke rechterlijke toets niet kan worden aangemerkt als een effectief rechtsmiddel in de periode gelegen tussen twee toetsmomenten, kan de civiele weg wel soelaas bieden. De voorzieningenrechter heeft het verzoek van klager immers niet-ontvankelijk verklaard, maar dat verzoek afgewezen na een inhoudelijke beoordeling. Nu klager echter verzuimde zijn ingestelde hoger beroep in deze procedure door te zetten, heeft hij de nationale rechtsmiddelen niet uitgeput en is zijn klacht niet-ontvankelijk.

Afif (60915/09, 24 mei 2011)

Klaagster, naar eigen zeggen afkomstig uit Somalië, klaagt bij het Hof dat de voorgenomen uitzetting van haarzelf en haar minderjarige zoon naar

Somalië in strijd is met artikel 3 EVRM. Daarnaast klaagt zij dat het onthouden van opvang voor haar en haar zontje, waardoor zij gedwongen wordt op straat te leven, in strijd is met artikel 3 EVRM. De Regering acht niet geloofwaardig dat klaagster afkomstig is uit Somalië, en is van mening dat het waarschijnlijker is dat zij uit de regio van Kenia of Tanzania komt. De Nederlandse autoriteiten hebben geen pogingen ondernomen om klaagster uit te zetten naar Somalië.

Het Hof is van oordeel dat klaagster geen slachtoffer is in de zin van artikel 34 van het Verdrag aangezien thans geen enkel vooruitzicht bestaat dat zij naar Somalië zal worden uitgezet. Ten aanzien van haar andere klacht oordeelt het Hof dat klaagster de nationale rechtsmiddelen niet heeft uitgeput. Het Hof verklaart de hele klacht daarom niet-ontvankelijk.

Mulder-Van Schalkwijk (26814/09, 7 juni 2011)

| 22 |

Klaagsters echtgenoot kwam om het leven door een politiekogel tijdens onlusten in de Utrechtse wijk Ondiep in 2007. Klaagster stelt met name schending van het recht op leven nu het gebruik van dodelijk politiegeweld niet strikt noodzakelijk was en het onderzoek naar het gebruik van dit geweld onvoldoende.

Het Hof bevestigt dat alleen zeer dwingende argumenten ertoe kunnen leiden dat moet worden afgeweken van de feitenvaststelling door de nationale autoriteiten. Op grond van een analyse van de feiten concludeert het Hof dat daarvan in casu geen sprake. Ten aanzien van het gebruikte geweld concludeert het Hof dat sprake was van een levensbedreigende situatie waarin de politieagent handelde uit zelfverdediging en dat het gebruikte geweld dan ook niet ongerechtvaardigd was. Ook ten aanzien van het onderzoek naar de dood van klaagsters echtgenoot ziet het Hof geen overtuigende argumenten die erop zouden duiden dat dat onderzoek niet adequaat zou zijn geweest. De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard aangezien deze kennelijk ongegrond is.

Het Financieele Dagblad B.V. (577/11, 28 juni 2011)

Klager werd beboet met een bedrag van EUR 312.000 wegens het laten bezorgen van het Financieele Dagblad door bezorgers die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten noch een nationaliteit op basis waarvan zij met Nederlanders kunnen worden gelijkgesteld en die niet in het bezit

waren van een tewerkstellingsvergunning zoals vereist door de Wet Arbeid Vreemdelingen. Hij klaagt bij het Hof onder andere over de eerlijkheid en de te lange duur van de procedure (artikel 6 EVRM). Ook betoogt hij dat de boete voor hem niet voorzienbaar was omdat deze berust op een nieuwe interpretatie door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van het begrip ‘werkgever’ (artikel 7 EVRM). Tot slot klaagt hij over strijdigheid van de boete met het recht op eigendom (artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM).

Het Hof stelt ten aanzien van alle klachten over de procedure dat het geen vierde instantie is en dus niet bedoeld is om gestelde fouten ten aanzien van de feiten of het recht van nationale gerechten te beoordelen. Dat de procedure te lang duurde was al op nationaal niveau erkend en de boete was dienovereenkomstig verlaagd. Klager kan dus niet langer als slachtoffer beschouwd worden van deze overschrijding van de redelijke termijn. Ten aanzien van de voorzienbaarheid van de beboeting stelt het Hof dat de wettekst voldoende flexibiliteit biedt om klager onder het begrip werkgever te brengen, dat de geschiedenis van de totstandkoming van de wet klagers stelling dat de interpretatie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State pervers is niet ondersteunt en dat rechterlijke interpretatie van wetteksten noodzakelijkerwijs het ontwikkelen van nieuwe concepten in reactie op nieuwe situaties of veranderde omstandigheden met zich mee brengt. Ten aanzien van de inbreuk op het eigendomsrecht stelt het Hof dat de hoogte van de boete ruimschoots voorzienbaar was en dat, hoewel de boete hoog is, niet is gebleken dat deze onoverkomelijk was voor klager. De klachten zijn op deze punten kennelijk ongegrond, aldus het Hof. De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard.

| 23 |

Pianese (14929/08, 27 september 2011, tevens tegen Italië)

Klager was in Nederland aangehouden op verdenking van drugshandel, witwaspraktijken en fraude. Eerder was hij in Italië veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord. Ook werd hij in dat land verdacht van drugshandel, op grond waarvan Italië om overlevering verzocht middels een Europees Aanhoudingsbevel (EAB). Nederland verleende toestemming voor een tijdelijke overlevering, op voorwaarde dat klager terug zou keren wanneer zijn strafrechtelijke vervolging in Italië was afgerond. De rechtbank achtte het EAB een voldoende rechtsbasis voor vrijheidsontneming ter fine van overlevering. Na aankomst in Italië werd

klager gedetineerd met het oog op het uitzitten van zijn levenslange gevangenisstraf. Hij klaagde bij de Italiaanse rechter over het schenden van het specialiteitsbeginsel, wat inhoudt dat de verzoekende staat een verdachte alleen mag vervolgen voor feiten waar het EAB op ziet. In afwachting van de uitspraak beval de Italiaanse rechter klagers invrijheidstelling, behoudens detentie op andere gronden. Gezien het van kracht zijnde EAB als detentiegrond werd het bevel niet ten uitvoer gelegd, maar werd klager, na vergeefse pogingen bij zowel de Italiaanse als de Nederlandse rechter dit tegen te houden, teruggeleverd aan Nederland. Daarop vaardigde Italië een nieuw EAB uit, dat zag op het ten uitvoer leggen van de levenslange gevangenisstraf. Het verzoek werd toegekend en uitgevoerd nadat klager in Nederland was veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf voor het vervalsen van officiële documenten. Op de overige aanklachten werd hij vrijgesproken. Klager stelt dat zijn detentie in strijd was met het recht op vrijheid als bedoeld in artikel 5, lid 1, EVRM, omdat hij niet in vrijheid werd gesteld nadat de Italiaanse rechter daartoe bevel had gegeven en dat zijn teruglevering aan Nederland slechts diende om onder het specialiteitsbeginsel uit te komen. Voorts stelt hij dat hem een effectief rechtsmiddel als bedoeld in artikel 5, lid 4, EVRM is onthouden.

| 24 |

Het Hof constateert dat de klacht over vrijheidsbeneming in strijd met artikel 5, lid 1, EVRM is ingediend op 7 maart 2008, zijnde meer dan zes maanden na de laatste nationale beslissing aangaande de feiten die aan deze klacht ten grondslag lagen (eerste helft augustus 2007), zodat dit deel van de klacht niet-ontvankelijk is op grond van artikel 35 lid 1 EVRM. Inzake de klacht over het ontbreken van een effectief rechtsmiddel overweegt het Hof dat de klacht bij de Italiaanse rechter zag op onrechtmatig handelen door de penitentiaire autoriteiten en niet op de rechtmatigheid van de detentie. Deze procedure is dus niet relevant met het oog op artikel 5, lid 4, EVRM. Vervolgens overweegt het Hof dat klager de detentie op basis van de EAB verschillende malen heeft kunnen aanvechten bij een nationale rechter. Dit deel van de klacht is daarom niet-ontvankelijk wegens kennelijke ongegrondheid.

Nassau Verzekering maatschappij N.V. (57602/09, 4 oktober 2011)

Klager, een verzekeringsmaatschappij, klaagt bij het Hof over een schending van artikel 6 EVRM omdat één van diens verzekerden ten onrechte het recht op toegang tot de (hoger beroeps-)rechter zou zijn onthouden als gevolg

waarvan in rechte vast is komen te staan dat de verzekerde aan een derde een schadevergoeding diende te betalen, die klager heeft uitgekeerd. Klager en de verzekerde hebben een akte van cessie – een overeenkomst – opgesteld, waarin onder meer is opgenomen dat de verzekerde een op schending van artikel 6 EVRM gebaseerde claim tot schadevergoeding heeft jegens de Staat, dat deze claim geëffectueerd zal worden door een procedure te starten bij het Hof en dat de verzekerde deze claim overdraagt aan klager.

Het Hof bekijkt allereerst of klager wel als slachtoffer in de zin van artikel 34 van het Verdrag kan worden aangemerkt. Daarbij overweegt het Hof dat het individueel klachtrecht geen eigendomsrecht is en ook niet als zodanig overdraagbaar is op derden. Het Hof verklaart de klacht dan ook niet-ontvankelijk omdat deze niet verenigbaar is *ratione personæ* met de bepalingen van het Verdrag.

H. (37833/10, 18 oktober 2011)

Klager, van Turkse nationaliteit, heeft in 1998 asiel gevraagd in Nederland. Deze aanvraag, evenals een latere aanvraag voor een verblijfsvergunning regulier bij Nederlandse partner, is afgewezen. Klager is tevens ongewenst verklaard, aangezien hem artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag is tegengeworpen omdat hij in verband wordt gebracht met terrorisme. Klager kan echter niet worden uitgezet omdat wordt aangenomen dat hij bij terugkeer naar Turkije een reëel risico loopt op een onmenselijke behandeling als bedoeld in artikel 3 EVRM. Klager stelt bij het Hof dat hij ten onrechte ongewenst is verklaard, nu hij niet naar Turkije kan worden teruggestuurd vanwege het risico van een onmenselijke behandeling. Verder klaagt hij dat de Nederlandse autoriteiten zijn recht op bescherming van het familieleven, gegarandeerd in artikel 8 EVRM, schenden.

| 25 |

Het Hof constateert dat de Nederlandse regering klager voorlopig niet zal terugsturen naar Turkije vanwege het risico van een onmenselijke behandeling aldaar. Om die reden oordeelt het Hof dat klager niet kan worden aangemerkt als slachtoffer. Voor zover klager betoogt dat hij door de ongewenstverklaring ten onrechte niet in het bezit is gesteld van een verblijfsvergunning, overweegt het Hof dat artikel 3, noch enige andere bepaling in het EVRM, recht geeft op de afgifte van een verblijfsvergunning. In zoverre is de klacht *ratione materiæ* niet verenigbaar met de bepalingen van het Verdrag. Het deel van de klacht dat betrekking heeft op artikel 3 EVRM

wordt dan ook niet-ontvankelijk verklaard. Het Hof heeft de klacht onder artikel 8 EVRM aangehouden en de zaak in zoverre ter kennisneming aan de Regering gestuurd.

I. (24147/11, 18 oktober 2011) en K. (33403/11, 18 oktober 2011)

Klagers, van Afghaanse nationaliteit, hebben eind jaren negentig met hun echtgenotes en kinderen asiel gevraagd in Nederland. De gezinsleden hebben verblijfsvergunningen gekregen, maar klagers niet aangezien hen artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag is tegengeworpen omdat zij in verband worden gebracht met ernstige mensenrechtenschendingen in hun land van herkomst. Klagers kunnen niet naar Afghanistan worden teruggestuurd omdat wordt aangenomen dat zij bij terugkeer een reëel risico lopen op een onmenselijke behandeling als bedoeld in artikel 3 EVRM. Tegelijkertijd zijn klagers ongewenst verklaard. Klagers stellen dat uitzetting naar Afghanistan in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM. Klager I. stelt tevens dat de ongewenstverklaring een onmenselijke behandeling oplevert, omdat hij als gevolg hiervan een strafbaar feit pleegt door in Nederland te verblijven terwijl hij nergens anders heen kan en hij daarnaast verstoken is van sociale voorzieningen. Ook menen klagers dat artikel 13 EVRM is geschonden, omdat een effectief rechtsmiddel ontbrak om de klacht op grond van artikel 3 EVRM naar voren te brengen. Ten slotte stellen klagers dat Nederland hun recht op bescherming van het familieleven als bedoeld in artikel 8 EVRM schendt door hen een verblijfsvergunning te onthouden.

| 26 |

Het Hof overweegt dat de Nederlandse regering klagers niet zal uitzetten naar Afghanistan zolang zij daar een reëel risico lopen op een onmenselijke behandeling. Het Hof oordeelt derhalve dat klagers niet kunnen worden aangemerkt als slachtoffer voor zover zij klagen dat uitzetting naar Afghanistan een schending van artikel 3 EVRM zou opleveren. Verder is het Hof van oordeel dat de situatie waarin I. zich bevindt na de ongewenstverklaring niet zodanig slecht is dat de vereiste minimum-drempel om onder de reikwijdte van artikel 3 EVRM te vallen is bereikt. Voor zover I. betoogt dat hij door de ongewenstverklaring ten onrechte niet in het bezit is gesteld van een verblijfsvergunning, overweegt het Hof dat artikel 3, noch enige andere bepaling in het EVRM, recht geeft op de afgifte van een verblijfsvergunning. In zoverre is de klacht *ratione materiae* niet verenigbaar met de bepalingen van het Verdrag. De klachten met betrekking tot artikel 3 EVRM verklaart het Hof dan ook niet-ontvankelijk. Verder oordeelt het Hof dat

klagers het tegenwerpen van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag hebben kunnen aanvechten voor de rechter, zodat geen sprake is van gebrek aan een effectief rechtsmiddel. Ook de klacht ter zake van artikel 13 EVRM verklaart het Hof dan ook niet-ontvankelijk. Het Hof heeft de klachten onder artikel 8 EVRM aangehouden en de zaken in zoverre aan de Regering gestuurd voor het maken van opmerkingen.

Rengifo Alvarez (14232/07, 6 december 2011)

Klaagster ontvluchtte in 2004 Colombia na het ontvangen van enkele doodsbedreigingen naar aanleiding van haar politiek activisme voor de latere president Uribe. Zij vroeg in Nederland tweemaal asiel aan. Beide verzoeken werden afgewezen omdat de Colombiaanse autoriteiten volgens de Nederlandse regering bereid waren geweest klaagster bescherming te bieden. Klaagster stelt dat uitzetting naar Colombia een schending van artikel 3 EVRM zou opleveren.

Het Hof overweegt dat het bij het beoordelen van de risico's van een uitzetting die nog niet is geëffectueerd in het kader van artikel 3 EVRM kijkt naar de situatie in het desbetreffende land ten tijde van de procedure voor het Hof (beoordeling *ex nunc*). Dienaangaande merkt het Hof op dat het politieke activisme van klaagster uit niet meer bestond dan het campagnevoeren voor de uiteindelijk succesvolle kandidaat Uribe en dat klaagsters stelling dat de FARC haar nog steeds kwaad wil doen, ongegrond is. Voorts is niet gebleken dat de Colombiaanse autoriteiten haar bescherming zouden weigeren, mocht ze daarom verzoeken. Ook behoort klaagster niet tot een van de door UNHCR genoemde risicocategorieën. Tenslotte waren de aanvallen van de FARC in haar provincie van herkomst uitsluitend gericht tegen militaire en politie-doelen en niet tegen burgers. Het Hof acht de klacht om deze redenen kennelijk ongegrond en verklaart deze niet-ontvankelijk.

Overige beslissingen tot niet-ontvankelijkheid:

45011/10	Tahiri	8 maart
54432/10	Yusuf Geedi	8 maart
30957/09	Mottlik	3 mei
62631/10	Danielian	3 mei
55150/09	Hamdouch	3 mei
31078/09	Abasov	24 mei
37764/10	Said Musa Ahmed	1 september
44797/09	Sharifi	20 oktober
42112/09	Claret	15 december

B. Geschrapt van de rol

| 28 |

Van Gastel (66005/09, 31 mei 2011)

Klaagster, woonachtig op de Nederlandse Antillen en werkzaam in de zorg, was in Nederland in het huwelijk getreden met haar vrouwelijke partner. Hoewel volgens de Hoge Raad op grond van artikel 40 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden inschrijving van de huwelijksakte in het register van de burgerlijke stand op de Nederlandse Antillen erkenning van de rechtsgevolgen van de huwelijksakte inhoudt, had de administratieve rechter, in laatste instantie het Gemeenschappelijk hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba, geen gehoor gegeven aan klaagsters wens om haar echtgenote mede onder te brengen onder de ziektekostenverzekering voor ambtenaren, aangezien het huwelijk tussen personen van gelijk geslacht naar Antilliaans recht niet mogelijk is. Klaagster ziet hierin een schending van het recht op eigendom (artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM) en van het verbod van discriminatie (datzelfde artikel in relatie tot artikel 14 EVRM alsmede artikel 1 van het Twaalfde Protocol bij het EVRM). Omdat de kliniek waar klaagster werkzaam is in de tussentijd is geprivatiseerd heeft klaagster dezelfde rechtsvraag vervolgens voorgelegd aan de civiele rechter, opnieuw in laatste instantie het Gemeenschappelijk Hof. Deze komt op 28 september 2010 tot een tegengesteld oordeel en draagt de werkgever op de partner mee te verzekeren en reeds betaalde premie te compenseren.

Nadat de Regering het Hof van de bovengenoemde ontwikkelingen, voor zover deze dateren van na de indiening van de klacht, op de hoogte heeft gesteld, schrapte het Hof de klacht van de rol.

Overige beslissingen tot schrapping van de rol:

8257/07	Güler	18 januari
67233/09	Amiri	8 februari
46769/10	Elmi Ibrahim	8 februari
43009/08	Jovanovic	8 februari
10147/10	Osman Omar	8 februari
55043/09	Zayir (Zair)	8 februari
3637/10	Abdiqadir Mahamed	8 maart
37844/10	Daahir	8 maart
51023/10	Kidane Berthe	8 maart
3369/10	Salaat Dini	8 maart
20729/10	Mahamed Moalin	29 maart
2182/10	Haidar	3 mei
6781/06	Isse Seck	3 mei
45055/07	Kakar en Ali	10 mei
32714/09	Amiri	24 mei
3298/10	Nazem Ali (Dinani)	24 mei
2312/10	Nuur Ali	24 mei
24886/10	Abdala	31 mei
35039/10	Abdalla	31 mei
61637/09	Abdi Ali	31 mei
18436/10	Abdi Mohamed	31 mei
27816/10	Abdulkadir Ahmed	31 mei
61016/09	Abdulkadir Gabow	31 mei
64549/09	Abdulkarim Ahmed	31 mei
19533/10	Abdullaahi Said	31 mei
661/10	Abdullahi	31 mei
6308/10	Abdulle Hillaawe	31 mei
49019/09	Aboukar Gaabow	31 mei
151/10	Abouker Madobe alias A. Adde	31 mei
61837/09	Abukar Abdulahi	31 mei
53429/09	Abukar Warsame	31 mei

1036/10	Ade Muhsin Adde S.	31 mei
20479/10	Ade Omar	31 mei
16803/10	Adnan Mohadien	31 mei
22042/10	Afghanbeyg	31 mei
17394/10	Ahmed	31 mei
26438/10	Ahmed Aynab	31 mei
15322/10	Ahmed Mahamed	31 mei
37920/10	Ahmed Mohamed	31 mei
55022/09	Ahmed Nuur	31 mei
67775/09	Ali Ahmed	31 mei
18809/10	Aliyow Sheegow	31 mei
4787/10	Ali Ubukar	31 mei
18369/10	Farah Shuutale	31 mei
62643/10	Hanbali	31 mei
60390/09	Haran	31 mei
55802/09	Hasan en Danbil D.	31 mei
24921/10	Hassan Ahmed	31 mei
63871/09	Hassan Ali	31 mei
27723/10	Hassan Ibrahim	31 mei
61669/09	Hassan Mohamed	31 mei
23057/10	Husseen Mohamed	31 mei
5946/10	Hussein	31 mei
63931/09	Hussein Ali	31 mei
61/10	Hussein Ma'Alin	31 mei
26471/10	Hussein Mohamoud	31 mei
2290/10	Ibraahim Ali en Said Ahmed	31 mei
52451/09	Ibrahim Abdi	31 mei
65205/09	Ibrahim Abdi	31 mei
30383/10	Ibrahim Isman e.a.	31 mei
59679/09	Ibrahim Shames Eldin Jabouri	31 mei
15978/10	Iyeh Elmi	31 mei
36497/10	Jafari	31 mei
47629/10	Kaedi	31 mei
198/10	Kazem	31 mei
3290/10	Kena-Namo	31 mei
28197/10	Khajehzadeh en Baloush	31 mei
26247/10	Khaled	31 mei
22443/10	Mahamed Ilmi	31 mei

16172/10	Mahamed Mumn	31 mei
61573/09	Mahamed Salah	31 mei
23862/10	Mahmud Omar	31 mei
21211/10	Mansouri	31 mei
62743/09	Maydane Dayal	31 mei
39214/10	Mohamadi	31 mei
5321/10	Mohamed Sallah	31 mei
23565/10	Mohammed Hassan	31 mei
59046/09	Mohamud Hussein	31 mei
226/10	Mohamud Mohamed	31 mei
30555/10	Muhadiin Ahmed	31 mei
23609/10	Muhudin Habarwaa	31 mei
37361/10	Naimi	31 mei
56701/09	Omer Rashid en Omer Hussein	31 mei
19291/10	Osman Abdullahi	31 mei
60604/09	Qadija	31 mei
22244/10	Rezai	31 mei
62110/09	Said Haji Nur	31 mei
11486/10	Salad Mohamed	31 mei
52170/10	Samadi	31 mei
31657/10	Setaneh	31 mei
21535/10	Sha-Iye	31 mei
1977/10	Shik Mohamud	31 mei
68/10	Umar Abdule	31 mei
14438/10	Yas	31 mei
22239/10	Yusuf Salah	31 mei
14882/10	Yusuf Soleiman	31 mei
29754/04	Godonou	16 juni
40012/08	Kpapoe e.a.	16 juni
4142/04	Warmahaye	16 juni
27889/10	Adeli	1 september
57365/10	Ahmadulla	1 september
67777/09	Ali Abuubakar	1 september
50373/09	Ali Hussein en Abdallah Abdi	1 september
27722/10	Alizadeh	1 september
51280/09	Amin	1 september
64393/09	Aweys en Mahamed	1 september
298/10	El Janabi en El Azawi	1 september

49521/09	Esmael Mohammed	1 september
50293/09	Ghazwan	1 september
8701/10	Hassen Yousuf	1 september
55780/09	Mahamed Macalin	1 september
27721/10	Marokhill	1 september
4733/11	Miskinyar	1 september
43857/09	Mohamed Hussein ea	1 september
53950/09	Mohamadi	1 september
49411/09	Mohammud	1 september
28096/10	Omer	1 september
16161/10	Rostami	1 september
407/10	Salah	1 september
52712/10	Semere en Wasan	1 september
29035/10	Tarkhil	1 september
72/10	Yusuf Ali	1 september
61751/08	Cisse	13 september
63941/09	Abdifitah Mohamed	13 september
5232/10	Abdilaahi Abdi	13 september
46081/09	Abdulkadir Sheikh Ali	13 september
21928/10	Abdulkhadir Sheego	13 september
17502/10	Ahmadi	13 september
64454/09	Al Bawari	13 september
7307/10	Al Hassan	13 september
66524/09	Al Juburi	13 september
26749/10	Al Turehe	13 september
64738/09	Ali Abdi	13 september
7789/10	Ali Nuur	13 september
23910/10	Bashir Shakur	13 september
66297/09	Elmi Mohamoud	13 september
22207/10	Hosseini	13 september
6093/10	Hussein Ahmed en Umar	13 september
62215/09	Ibrahim Abdi	13 september
32875/10	Ibrahim Ismael	13 september
62262/09	Jama Kohin	13 september
62528/09	Kahdjani	13 september
65684/09	Mahamud Hussein	13 september
5931/10	Mustaf Mohamed	13 september
63862/09	Rami Bahaa	13 september

6747/10	Ranjanidevy	13 september
22570/10	Sabah Jameel	13 september
31171/09	Sheekh Nur	13 september
5107/10	Siidow Sheekh (abdulqaadir)	13 september
22896/10	Yusuf Hobeey	13 september
30528/10	Zauadi	13 september
28631/09	Djelani Sufi en Hassan Guduud	20 september
29936/09	Saied Ahmed	20 september
29940/09	Mohammed Jele	20 september
30416/09	Abwali	20 september
31930/09	Aweys Ahmed	20 september
32212/09	Mohammed Ilmi	20 september
32256/09	Yahia Yasir	20 september
32729/09	Moosa Mahamoud	20 september
32758/09	Alem Abraha	20 september
33212/09	Ali Elmi	20 september
34565/09	Nuur Haji	20 september
36092/09	Abshir Samatar	20 september
37728/09	Malaaq Showri	20 september
51989/09	Farouk Mohamed	20 september
30693/05	Rafat en Golaga	20 september
65737/10	Abdalah Mohamed	22 september
64462/10	Ahmed Jimali	22 september
53451/09	Ahmed Mahamed	22 september
10630/11	Al Doubeizi	22 september
5109/10	Balasingham	22 september
45482/10	Heydari	22 september
45481/10	Karimi Zadeh	22 september
7066/10	Mahmoud Daahir	22 september
34913/10	Mohammadi	22 september
34549/10	Sultani	22 september
4920/10	Umar Nuure	22 september
16677/06	Matingou Loubelo	11 oktober
50419/10	Mohammed Ismail	11 oktober
7472/10	Sheikh	20 oktober
61575/10	Abdullah	20 oktober
52254/10	Taha Hassan	20 oktober
65631/09	Ahmed Osman	29 november

30880/10	Ibrahim Hayd	29 november
5504/10	Nuur Hussein	29 november
28244/10	Betwata Khoushnauw	13 december
30457/09	Barakzai	13 december
30703/09	Habibi en Ali Zadeh	13 december
17229/11	Mohammadi	15 december
23065/11	Orhan Ayden Omer / Dahan	15 december

Deels geschrapt, deels niet-ontvankelijk

21895/10	Ebrahimi	15 maart
17196/10	Khalil	13 september
11936/08	Youssef	27 september

Verdragscomités

van de Verenigde Naties

Anders dan bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, beschikken wij niet over gedetailleerde gegevens met betrekking tot het aantal klachten tegen Nederland dat bij de verschillende VN-Verdragscomités aanhangig is. De informatie die u hieronder aantreft, heeft betrekking op de zaken die door de VN-Verdragscomités aan de Nederlandse regering ter kennis zijn gebracht.

In het jaar 2011 werden door de VN-Verdragscomités met betrekking tot klachten tegen Nederland:

- 2 verzoekschriften aan de regering ter kennis gebracht;
- in 1 zaak een zienswijze (*views*) vastgesteld door het Mensenrechtencomité; waarbij een schending werd geconstateerd.

Hieronder treft u de samenvatting aan van de zienswijze (*view*) van het Mensenrechtencomité in de zaak tegen Nederland uit het jaar 2011. De volledige teksten van alle zienswijzen van de comités zijn te vinden op de website van de Verenigde Naties, <http://tb.ohchr.org/default.aspx>.

| 37 |

Mensenrechtencomité

X.H.L. (1564/2007), 22 juli 2011

Klager is afkomstig uit China. Hij is op 12-jarige leeftijd naar Nederland gekomen en heeft op 3 maart 2004 asiel aangevraagd. Deze aanvraag is eerst via de 48-uursprocedure en daarna via de reguliere procedure afgewezen. Nadat klager tegen dit besluit zonder succes hoger beroep had ingesteld, is hij op 8 januari 2007 een procedure gestart bij het Mensenrechtencomité. Hij betoogt dat Nederland met het besluit om hem terug te sturen naar China de artikelen 7, 17 en 24 van het IVBPR heeft geschonden. Omdat hij niet in staat is zijn identiteit aan te tonen, zal hij in China geen toegang hebben tot onderwijs, gezondheidszorg of andere sociale voorzieningen. Voorts stelt hij dat hij geen familie meer heeft in China en zijn Nederlandse voogd als enige familie beschouwt. Nederland zou onvoldoende rekening hebben gehouden met zijn belangen als minderjarige door zijn asielaanvraag via de 48-uursprocedure te behandelen en vervolgens te weigeren.

Volgens het mensenrechtencomité heeft Nederland onvoldoende gewicht toegekend aan de problemen die klager, zonder identiteitsbewijs of familieleden, bij terugkeer in China zou ondervinden. Bij het nemen van het besluit om klager terug te sturen naar China heeft Nederland hem niet de bescherming geboden die aan minderjarigen toekomt. Dit levert volgens het comité een schending op van artikel 24 juncto artikel 7 IVBPR. Nederland kan zich niet vinden in de zienswijze van het Mensenrechtencomité. Nederland is van mening dat klager, nu hij volwassen is, geen aanspraak meer kan maken op bepalingen die gelden voor minderjarigen en meent dat het comité het feit dat de klager inmiddels meerderjarig is, had moeten laten meewegen in zijn beslissing. Gelet daarop zal geen gevolg worden gegeven aan deze zienswijze.⁶

---

⁶ Staatscourant 2012 nr. 8649, 4 mei 2012, pp. 14-15.

Activiteiten die verband houden met de procedures

Onderstaand volgt een beknopt overzicht van enkele van de onderwerpen die rechtstreeks verband houden met de zaaksgerichte werkzaamheden die hierboven aan de orde kwamen.

Raad van Europa

Ministeriële conferentie Izmir

In april werd op ambtelijk niveau deelgenomen aan de ministeriële conferentie inzake de toekomst van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Izmir, tijdens het Turks voorzitterschap van de Raad van Europa. Deze conferentie kwam al een ruim jaar na de conferentie van Interlaken over hetzelfde onderwerp. De slotverklaring bracht dan ook weinig nieuws ten opzichte van 'Interlaken'. Belangrijk is de aandacht voor verbeterde procedures voor voorlopige maatregelen op grond van regel 39 van de procedureregels van het Hof, voor de mogelijkheid het Hof de bevoegdheid toe te kennen om "advisory opinions" te geven en voor een vereenvoudigde wijzigingsprocedure voor het EVRM. Het Verenigd Koninkrijk kondigde aan tijdens zijn voorzitterschap in 2012 opnieuw een vervolgcferentie te zullen organiseren.

| 41 |

Stuurcomité Mensenrechten (CDDH)

Het Stuurcomité Mensenrechten heeft tot taak de besluitvorming op het gebied van de mensenrechten in het Comité van Ministers van de Raad van Europa voor te bereiden. Het Stuurcomité bestaat uit vertegenwoordigers van alle zevenenveertig lidstaten van de Raad van Europa en stelt verdragen, protocollen, richtlijnen, handboeken, aanbevelingen en dergelijke op, daarmee het acquis van de Raad van Europa vormgevend en versterkend⁷. Als gevolg van hervormingen, doorgevoerd op initiatief van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, werd in 2011 besloten ook de onderwerpen gender-gelijkheid en bio-ethiek, die voorheen in andere stuurcomités werden behandeld, toe te voegen aan het werkterrein van het CDDH. Het Stuurcomité hield zich in 2011 in de eerste plaats bezig met de follow-up van de Verklaringen van Interlaken en Izmir en de voorbereiding van de conferentie van Brighton in april 2012. In verschillende subgroepen is gesproken over onderwerpen als het filteren van klachten door het Hof, het

⁷ Zie: Het Stuurcomité Mensenrechten, 'Turbodiesel van de Raad van Europa', Roeland Böcker en Liselot Egmond, NTM/NJCM-bulletin, 2010, p. 905 ev.

vergroten van de capaciteit van het Hof, griffierechten, nieuwe ontvanke-
lijkheidscriteria, *advisory opinions* en het vereenvoudigen van de procedure
om het EVRM te wijzigen. Voorts zijn richtlijnen opgesteld, en later ook
door het Comité van Ministers aangenomen, betreffende de nationale
selectie van rechterskandidaten voor het Hof.

Toetreding EU tot EVRM

Het tweede belangrijke onderwerp waarmee CDDH in 2011 was belast was de
toetreding van de EU tot het EVRM. Met deze werkzaamheden was een
aanvang gemaakt in 2010. De hiermee belaste werkgroep (bestaande uit
veertien leden van het Stuurcomité, waarvan zeven afkomstig uit
EU-lidstaten, waaronder Nederland, en zeven uit andere lidstaten van de
Raad van Europa) rondde conform de planning zijn werkzaamheden in juni
af met de opstelling van een ontwerp-toetredingsverdrag. Tot de belangrij-
ste vernieuwingen in de ontwerp-tekst hoorden een speciale procedure voor
situaties waarin zowel de EU als een lidstaat verantwoordelijk zouden
kunnen worden gehouden voor mensenrechtenschendingen (het zoge-
naamde co-respondentmechanisme), een speciale procedure voor het
betrekken van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de procedure in
Straatsburg, in geval die betrokkenheid er nog niet eerder was ten aanzien
van de relevante rechtsvraag, alsmede de wijze van optreden van de EU in
het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Het CDDH aanvaardde de
ontwerp-tekst tijdens een speciale zitting in oktober. Gebleken is inmiddels
dat niet alle EU-lidstaten akkoord konden gaan met de tekst, zodat de
onderhandelingen in 2012 wellicht voortgezet zullen moeten worden.

| 42 |

Agentenbijeekkomsten

Eind september vond in het kader van het Oekraïense voorzitterschap van
de Raad van Europa de conferentie 'The prevention of Human Rights
violations' plaats in Kiev.

In december vond voorts een gedachtenwisseling plaats tussen de agenten
en het Hof. Bij die gelegenheid werd voor het eerst melding gemaakt van
een zekere positieve ontwikkeling in de werkvoorraad van het Hof sinds
de zomer, met dien verstande dat de griffie verwachtte in 2015 de grote
hoeveelheid kennelijk niet ontvankelijke zaken te zullen hebben weg-
gewerkt. Aan de orde kwamen voorts eenzijdige verklaringen, voorlopige
maatregelen, *advisory opinions* en kwesties betreffende de Grote Kamer
van het Hof.

Wilton Park

In het kader van het Brits voorzitterschap van de Raad van Europa en mede geïnspireerd door de politieke discussies over het Hof in het Verenigd Koninkrijk werd in november een conferentie van deskundigen georganiseerd in het Engelse Wilton Park, ter voorbereiding op de ministeriële conferentie in Brighton in 2012. De conferentie genereerde een scala van deels oude, deels innovatieve ideeën inzake de toekomst van het Hof, die deels hun weg vonden naar de verklaring van Brighton.

Seminar in Servië

In oktober werd op uitnodiging van de Servische agent en de Raad van Europa deelgenomen aan een seminar in Belgrado. Daarbij werden twee presentaties verzorgd, één over de hervorming van het Hof en de follow-up van de verklaring van Interlaken en één over ontwikkelingen onder het EVRM die voor Nederland van belang zijn. Het seminar werd vooral bijgewoond door leden van de Servische rechterlijke macht in al zijn geledingen.

| 43 |

Verenigde Naties

Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind

In februari kwam in Genève voor de laatste keer de werkgroep bijeen die was ingesteld door de VN-Mensenrechtenraad voor de opstelling van een facultatief protocol inhoudende een individueel klachtrecht bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Het ontwerp-protocol werd vervolgens door de Mensenrechtenraad aanvaard en ten slotte in december aangenomen in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Bijlagen

Bijlage I

Zaken, aanhangig bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, die op 31 december 2011 aan de Regering ter kennis waren gebracht

<i>Zaaknaam</i>	<i>zaaknummer</i>	<i>artikel EVRM</i>
1. A.A.	25304/10	Artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
2. A.A.Q.	42331/05	artt. 2, 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
3. A.G.R.	13442/08	art. 3 EVRM (Afghanistan)
4. A.K.	71702/10	art. 3 EVRM (Irak)
5. A.K.C.	36953/09	art. 3 EVRM (Afghanistan)
6. A.M.	29094/09	art. 3 EVRM (Afghanistan)
7. A.R.	26268/09	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)
8. A.R.	63104/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
9. A.S.	16247/11	artt. 3, 13 EVRM (Iran)
10. A.S.	59364/11	artt. 3, 13 EVRM (Iran)
11. A.W.Q. en D.H.	25077/06	art. 3 EVRM (Afghanistan)
12. Abdi Aalan	65783/10	art. 3 EVRM (Somalië)
13. Abdi Artan	10589/10	art. 3 EVRM (Somalië)
14. Abdi Hirsi	8320/10	art. 3 EVRM (Somalië)
15. Abdi Mohamed	23060/10	art. 3 EVRM (Somalië)
16. Abdi Yusuf	43339/04	art. 3 EVRM (Somalië)
17. Abdidahir Cisman	34698/10	art. 3 EVRM (Somalië)
18. Abdilaahi Abdi	4107/10	artt. 3, 8, 13 en 1 jo art. 1 prot. 12 EVRM (Somalië)
19. Abdilahi Abdulwahidi	21741/07	artt. 3, 8, 13, 14 EVRM (Somalië)
20. Abdirahman Ali	22808/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
21. Abdul Rahim	22970/09	art. 8 EVRM (Afghanistan)
22. Abdulaahi Isse	23012/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
23. Abdulahi Diriyee	60860/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
24. Abdulahi Ibrahim	6110/10	artt. 3, 8 EVRM (Somalië)
25. Abdule Gafow	27483/10	art. 3 EVRM (Somalië)
26. Abdulfatah	55830/10	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)
27. Abdulkafi Al Salih	63370/10	art. 3 EVRM (Irak)
28. Abdullahi Ahmed	40858/10	art. 3 EVRM (Somalië)
29. Abdullahi Mao	63896/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
30. Abdullahi Muse	43618/09	artt. 1, 2, 3, 13 EVRM (Somalië)
31. Abughazi	64190/10	(Irak)
32. Abukar Hagi Mohamed	49929/11	art. 3 EVRM (Somalië)

33.	Adam Mohamed	55887/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Somalië)
34.	Adow Libaan	70802/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
35.	Afzali	47852/10	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
36.	Ahmad Modawi	3300/11	art. 3 EVRM (Sudan)
37.	Ahmed Ali	38431/10	art. 3 EVRM (Somalië)
38.	Ahmed Ali	26494/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
39.	Ahmed Omar Ahmed	1884/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
40.	Aiaz	17085/11	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
41.	Akied en Ibrahim	46226/09	art. 3 EVRM (Syrië)
42.	Al Kotaimawi	50925/10	art. 3 EVRM (Irak)
43.	Al Magsoosi	7637/11	art. 3 EVRM (Irak)
44.	Al Qutaini	4009/11	artt. 3, 13 EVRM (Irak)
45.	Al Rubai'i	63396/10	art. 3 EVRM (Irak)
46.	Al Saidi	60085/09	art. 3 EVRM
47.	Al Wali	71890/10	art. 3 EVRM (Irak)
48.	Ali Addo	62105/08	art. 3 EVRM (Somalië)
49.	Ali Hashim	19333/09	artt. 3, 13 jo 3 EVRM en art. 8 EVRM (Somalië)
50.	Ali Hassan	23710/10	artt. 8, 13, 14 EVRM (Somalië)
51.	Ali Omar	18324/10	artt. 3, 5, 13 EVRM (Somalië)
52.	Ali Rooble	5581/10	art. 3 EVRM (Somalië)
53.	Ali Rooble	46538/10	artt. 2, 3 EVRM (Somalië)
54.	Ali Sudi	25425/11	art. 3 EVRM (Somalië)
55.	Al-Kinani	63434/10	art. 3 EVRM (Irak)
56.	Al-Robaie	56166/10	art. 3 EVRM (Irak)
57.	Awad	17906/10	art. 3 EVRM (Somalië)
58.	Aweys Abdulkader	31989/10	art. 3 EVRM (Somalië)
59.	Awil Abshir	22588/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
60.	Ayanle Dahir	41993/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
61.	Ayoade	1687/10	artt. 6, 8, 13 EVRM (Nigeria)
62.	Aziz Kakl	8827/10	artt. 1, 2, 3, 13 EVRM (Irak)
63.	Azizi	73877/10	artt. 3, 8, 9, 10 EVRM (Afghanistan)
64.	Bahri-el Outmani	52904/07	artt. 8, 13 EVRM (Marokko)
65.	Bakhtiar	1798/10	artt. 8, 13 EVRM (Afghanistan)
66.	Bashir	11695/11	art. 3, 8, 13 EVRM (Somalië)
67.	Bi Gonah en Morady T.	10258/10	artt. 3, 13 EVRM (Iran)
68.	Bingöl	18450/07	artt. 6, 7 EVRM (Nederland)

69. Birgimagy	45168/10	art. 3 EVRM (Eritrea)
70. Bohle en Meijer	12665/09	art. 6 EVRM (Nederland)
71. Boudakhana	64414/09	art. 6 EVRM (Nederland)
72. Brbryan	33319/11	art. 3 EVRM (Irak)
73. Bushara Alrayah	7211/06	art. 3 EVRM (Sudan)
74. Cabdi Qadir Mucalim	5888/10	art. 3 EVRM (Somalië)
75. Camara	1606/11	artt. 1, 2, 3, 13 EVRM (Guinee)
76. Camara	39459/10	artt. 3, 13 EVRM (Guinee)
77. Chokrallah e.a.	21758/08	art. 8 EVRM (Marokko)
78. Cise Ahmad en Mohamed Ali	53992/09	artt. 3, 5, 8 EVRM (Somalië)
79. Collins	35378/09	Artt. 3, 6, 13, 14 EVRM (Sierra Leone)
80. Colon	49458/06	artt. 8, 14 EVRM, art. 2 prot. 4 EVRM (Nederland)
81. Cuzdan	6314/08	art. 8 EVRM (Turkije)
82. D.T.	25307/10	art. 6 EVRM (Nederland)
83. Dara	13681/08	artt. 2, 3, 5, 13 EVRM (Iran)
84. Diallo	34128/10	artt. 3, 13 EVRM (Guinee)
85. Dukuly	62081/10	art. 3 EVRM (Liberia)
86. E.K.	72586/11	art. 3 EVRM (Afghanistan)
87. E.S.	28214/10	art. 3 EVRM (Afghanistan)
88. Elci	20528/07	art. 5 EVRM
89. Elmi Guleed	65315/10	(Somalië)
90. Embaye Habte e.a.	18764/11	art. 3 (Eritrea)
91. Emin	28260/07	art. 5 EVRM (Bulgarije)
92. F.	61060/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
93. F.A.	39670/11	artt. 2, 3, 8, 13 EVRM (Iran)
94. F.A.K.	30112/09	artt. 3, 8, 13 EVRM (Libië)
95. Fadel Mohammed	63397/10	(Irak)
96. Farah Ilmi	13943/10	artt. 8, 13 EVRM (Somalië)
97. Farah Mahammed	30052/10	art. 3 EVRM (Somalië)
98. Fitsume	46499/10	art. 3 EVRM
99. Franklin Beentjes	28167/07	artt. 9, 6 EVRM (Nederland)
100. G.	44270/10	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
101. G.G.S.	53926/09	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
102. G.R.	22251/07	art. 8 EVRM (Afghanistan)
103. G.R.S.	77691/11	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)

104. Gereghiher Geremedhin	45558/09	art. 8 EVRM (Eritrea)
105. Gholami	5108/10	art. 3 EVRM (Afghanistan)
106. Ghorbani	22598/10	art. 3 EVRM (Iran)
107. Gobey Mohamud	38162/09	art. 3 EVRM (Somalië)
108. H.	37833/10	artt. 8, 13 EVRM (Turkije)
109. H.U.N.	63857/09	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
110. Habeba	7917/10	art. 3 EVRM (Somalië)
111. Habi	16049/07	art. 8 EVRM (Marokko)
112. Habib Kamil	43051/09	artt. 1, 2, 3, 13 EVRM (Somalië)
113. Hatungimana en Ntahnankwa	15112/10	artt. 2, 3, 8 EVRM (Burundi)
114. Hawas	70367/10	art. 3 EVRM (Irak)
115. Hijlkema	33322/11	art. 1 P1 EVRM (Nederland)
116. Husein Abraar	46260/10	art. 3 EVRM (Somalië)
117. Hussein Diirshi	2314/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
118. Hussein Sharif	50149/10	art. 3 EVRM (Somalië)
119. I.	24147/11	artt. 8, 13 EVRM (Afghanistan)
120. Ibrahim Ali	2303/10	artt. 3, 8, 13 EVRM (Somalië)
121. Isse Ali	51377/10	artt. 1, 3, 13 EVRM (Somalië)
122. Jafaari	62701/09	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
123. Jalal	32373/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
124. Jaloud	47708/08	art. 2 EVRM (Irak)
125. Jeunesse	12738/10	artt. 3, 5, 8 EVRM (Suriname)
126. Justice	64724/10	art. 3 EVRM (Nigeria)
127. K.	11804/09	art. 8 EVRM (Nederland)
128. K.	33403/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
129. Kalambayi Kaleka Kabedi	54648/08	artt. 3, 13 EVRM (Democr. Rep. Congo)
130. Kalinle	2176/09	artt. 1, 2, 3, 13 EVRM (Somalië)
131. Kazaryan	52533/10	art. 8 EVRM (Azerbeidzjan)
132. Kersten	8027/08	art. 5 (ISD-maatregel) (Nederland)
133. Kew Khasrawi	52483/10	artt. 3, 8, 9 EVRM (Iran)
134. Khalifa	1502/11	art. 3 EVRM (Irak)
135. Kikouana e.a.	48038/09	art. 8 EVRM (Democr. Rep. Congo)
136. Kraan	29822/10	art. 8 EVRM (Nederland)
137. Lacroix	47367/09	art. 6 EVRM (Nederland)
138. Low	36086/09	artt. 8, 13, 14 EVRM en 3, 2 jo prot. 6 EVRM (Maleisië)
139. M.	63448/10	(Irak)

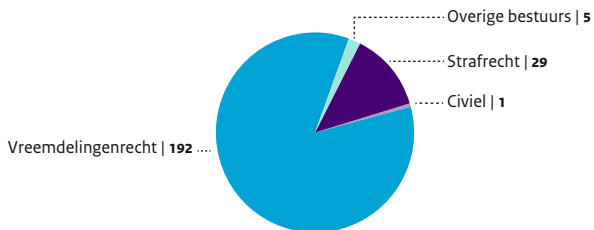
140. M.A.A.	59207/10	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
141. M.M.	15993/09	art. 3 EVRM (Afghanistan)
142. M.R.A.	46856/07	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)
143. Ma'Aw Haji	50006/10	art. 3 EVRM (Somalië)
144. Madi Sheekh	47851/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
145. Mahamed Sambuto	3303/11	art. 3 EVRM (Ethiopië)
146. Mahamud Ilmi	63863/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
147. Mahdi Ise	73790/10	art. 3 EVRM (Somalië)
148. Mamadshahkhan	48294/10	artt. 3, 13 EVRM (Afghanistan)
149. Mebrathu Gebretnsae	55811/09	artt. 3, 13 EVRM (Eritrea)
150. Mehdi	25750/10	art. 3 EVRM (Afghanistan)
151. Meho	75080/11	art. 8 EVRM (Kosovo)
152. Mekonen	65861/09	artt. 2, 3 EVRM (Ethiopië)
153. Mfwa Muyuku	46970/07	(Dem. Rep. Congo)
154. Miguel	60448/10	art. 8 EVRM (Angola)
155. Miruts Hagos	9053/10	art. 3 EVRM (Eritrea)
156. Mohamed Ahmed	46900/11	art. 3 EVRM (Somalië)
157. Mohamed Ahmed	57531/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
158. Mohamed Ali	12287/10	art. 3 EVRM (Somalië)
159. Mohamed Makaraan	18938/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
160. Mohamed Yusuf	25040/10	art. 3 EVRM (Somalië)
161. Mohammed Elmi	51428/10	art. 3 EVRM (Somalië)
162. Mohammed Hassan	40524/10	art. 3 EVRM (Somalië)
163. Mohammed Hussein	27725/10	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
164. Mokhtar	67785/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
165. Montser	27724/10	art. 3 EVRM
166. Mosazgi Asfha	67779/09	art. 3 EVRM (Eritrea)
167. Mudiangombe Kabasu	42658/05	artt. 2, 3, 13 EVRM (Democr. Rep. Congo)
168. Muhammed Jemeal	18375/10	art. 3 EVRM (Irak)
169. Murray	10511/10	artt. 3, 5, 13 EVRM (Nederland)
170. Muse Adan	75170/10	artt. 3, 3 jo 13 EVRM (Somalië)
171. Mustafa	27959/10	art. 8 EVRM (Irak)
172. Mustafa	63663/10	art. 3 EVRM (Irak)
173. N.F.	21563/08	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
174. N.T.	53560/07	artt. 3, 6 EVRM (Afghanistan)
175. Ndikumana	4714/06	artt. 1, 3, 14 EVRM (Burundi)
176. Nejairawi	63598/10	art. 3 EVRM (Irak)
177. Nodrat	20732/10	artt. 3, 13, 8 EVRM (Afghanistan)

178. Noori	20651/11	art. 3 EVRM (Afghanistan)
179. Nuur Abdulle	59926/09	artt. 3, 13 EVRM (Somalië)
180. Nzapali	6107/07	artt. 3, 8, 13 EVRM (Democr. Rep. Congo)
181. Oda Fad'Os Al-Jabory	63208/10	art. 3 EVRM (Irak)
182. Olgun	1859/03	art. 8 EVRM (Turkije)
183. Omar Sheik Hassan	63469/09	artt. 3, 8 EVRM (Somalië)
184. Omid	34151/11	art. 3 EVRM (Afghanistan)
185. Petrosjan	47581/10	art. 8 EVRM (Armenië)
186. Pizhov en Koerganova	30442/09	art. 3 EVRM (Rusland)
187. Popalzay	43538/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
188. Prak	3869/08	art. 5 EVRM (Nederland)
189. Qavamitehrani	42963/10	artt. 3, 9 jo 14, 13 EVRM (Iran)
190. Rahimi and Sadat	25629/07	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)
191. Ramdhan	13837/07	artt. 5, 6 en art. 2 prot. 7 EVRM (Nederland)
192. Romet	7094/06	artt. 7, 8, 6, 5 EVRM (Nederland)
193. Rukamirwa	64047/10	artt. 3, 2 EVRM (Democr. Rep. Congo)
194. Rushing	3325/10	artt. 3, 5 EVRM (Verenigde Staten)
195. S.D.M. e.a.	8161/07	artt. 2, 3 EVRM
196. S.F.	8159/11	art. 3, 8, 13 EVRM
197. S.H.S.	12037/10	artt. 3, 8 EVRM (Afghanistan)
198. S.R.	33680/11	artt. 1, 2, 3, 8 EVRM (Afghanistan)
199. S.R. (II)	46727/10	(Afghanistan)
200. S.S.	39575/06	art. 3 EVRM (Afghanistan)
201. S.Y. en S.K.	27465/11	artt. 3, 8 EVRM (Irak)
202. Saleh Ahmed	36809/06	art. 3 EVRM (Somalië)
203. Sallam	20328/08	art. 6 EVRM (Nederland)
204. Saraj Zada	3540/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
205. Sedieqi	1390/11	artt. 3, 8, 13 EVRM (Afghanistan)
206. Shahow Fiday	60088/10	art. 3 EVRM (Somalië)
207. Sobhani en Irani	55/08	art. 3 EVRM (Iran)
208. Staatskundig Geref. Partij	58369/10	artt. 9, 10, 11 EVRM (Nederland)
209. Tabra	51943/10	art. 3 EVRM (Irak)
210. Tadele Mekonen	18972/10	art. 3 EVRM (Eritrea)
211. Tajik	53667/10	artt. 3, 5 EVRM (Afghanistan)
212. Telahun Hagos	54000/11	artt. 2, 3, 5 EVRM (Eritrea)
213. Telegraaf Media NL	39315/06	artt. 8, 10 EVRM (Nederland)
214. Timmer	33291/08	artt. 6, 7, 13 EVRM (Nederland)

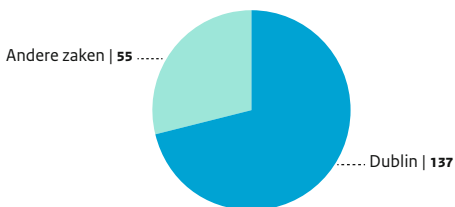
215. Van Beukering	53764/07	artt. 5, 7, 13 EVRM (Nederland)
216. Van der Heijden	42857/08	artt. 8, 14 EVRM (Nederland)
217. Van der Velden	21203/10	artt. 5 en 7 EVRM (Nederland)
218. Van Velzen	21496/10	art. 6 EVRM (Nederland)
219. Vidgen	29353/09	art. 6 EVRM (Groot-Brittanië)
220. Wahab Ali	74227/10	artt. 3, 13 EVRM (Irak)
221. Wiesman	49111/08	artt. 6, 8 EVRM (Nederland)
222. Wiredu	47595/08	artt. 6, 13 EVRM (Nederland)
223. Y.A.	15439/09	artt. 3, 13, 8 EVRM (Afghanistan)
224. Yeshtla	37115/11	art. 8 EVRM (Nederland)
225. Yusuf Mahamud	3979/11	art. 3 EVRM (Somalië)
226. Z.L.	33314/09	artt. 3, 6 EVRM (Afghanistan)
227. Zhurauliou e.a.	54255/07	artt. 3, 13 EVRM (Wit-Rusland)

Bij de Regering aanhangige Hofzaken in grafieken

Totaal zaken per categorie

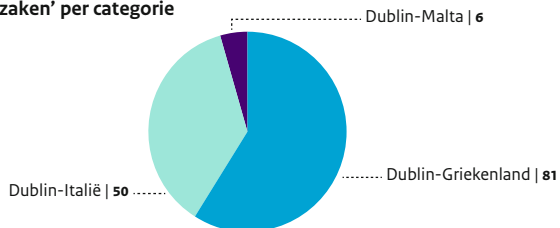

Vreemdelingenzaken per categorie

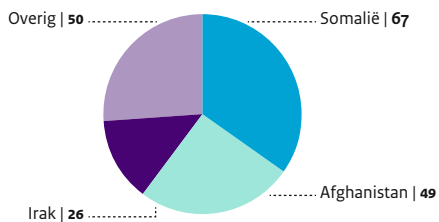

| 54 |

'Dublinzaken' per categorie

Vreemdelingenzaken per nationaliteit

Bijlage II

Uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die op 31 december 2011 geagendeerd waren door het Comité van Ministers in het kader van het toezicht op grond van Artikel 46 lid 2 EVRM

Zaken voorzien van een * zijn door de Regering volledig tenuitvoergelegd, maar moeten nog door middel van een resolutie door het Comité van Ministers worden afgesloten.

<i>Zaaknaam</i>	<i>Zaaknummer</i>	<i>Datum uitspraak</i>
Morsink*	48865/99	11 mei 2004
Brand*	49902/99	11 mei 2004
Mathew	24919/03	29 september 2005
Geerings	30810/03	1 maart 2007
Voskuil	64752/01	22 november 2007
A.	4900/09	20 juli 2010
Siewnath	23784/08	12 juli 2010
Sanoma Uitgevers B.V.	38224/03	14 september 2010
Lalmahomed*	26036/08	22 februari 2011
Nelissen*	6051/07	5 april 2011
S.T.S.	277/05	7 juni 2011
Van Velden	30666/08	19 juli 2011
Youssef	11936/08	27 september 2011

Bijlage III

**Zaken, aanhangig bij de VN-verdragscomités, die op 31 december 2011
aan de Regering ter kennis waren gebracht**

Mensenrechtencomité

<i>Zaaknaam</i>	<i>Zaaknummer</i>	<i>Artikel IVBPR</i>
Den Toonder	1893/2009	art. 14
Jin	1840/2008	artt. 17 en 24
Kemevuako	2050/2011	art. 17
Khanamiryan	1801/2008	artt. 2 en 7
NN0503081010 of 13/410898-05	1886/2009	art. 14
Rabbae e.a.	2124/2011	artt. 20, 26 en 27
Sylla	2063/2011	art. 7
Zegers	1788/2008	art. 14

Uitgave: Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie: Juridische Zaken / Internationaal recht
Opmaak: vijfkeerblauw.nl Rijswijk
www.minbuza.nl | juni 2012

Deze brochure is een uitgave van:
Het ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag
© Buitenlandse Zaken | juni 2012

12BUZ611129|N